

ЗВІТ ПРО РОБОТУ ВИКОНАВЧОЇ ДИРЕКЦІЇ АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

В силу певних обставин як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру ми сьогодні звітуємо не як завше за рік нашої діяльності, а за 10 місяців 1999 року. Це був непростий для нашої організації час.

Будемо чесними: політичний календар передвиборної президентської кампанії безпосередньо вплинув на нашу діяльність. Та попри всі політичні нюанси виконавча дирекція, як виконавчий орган Асоціації, займалася виключно професійними проблемами. Інакше кажучи, ми реалізовували основні стратегічні питання, визначенні правлінням і Національною Радою.

В цій роботі ми керувалися Перспективною програмою діяльності Асоціації міст України на 1999 рік. Діяльність виконавчої дирекції зосереджувалася на таких основних напрямках:

- Формування правової бази місцевого самоврядування і взаємодія з органами державної влади
- Міжнародна співпраця та налагодження двосторонніх відносин з асоціаціями місцевих влад зарубіжних країн
- Інформаційне забезпечення діяльності Асоціації міст України
- Підтримка муніципальних програм та програм розвитку підприємництва
- Робота з містами
- Організаційна розбудова Асоціації

Протягом року було проведено 10 засідань Правління АМУ, на яких розглядалися нагальні питання життєдіяльності нашої організації і прийнято 56 рішень, зокрема:

28 січня 1999 року

1. Про прийом у дійсні члени Асоціації міст України Ужгорода, Нової Водолаги, Диканьки, Котельви, Машівки, Решетилівки, Летичіва.
2. Про прийом в асоційовані члени Асоціації міст України акціонерного товариства "Украгпромкомплекс".
3. Про звіт виконавчої дирекції про роботу в 1998 році, представлення проектів Перспективної програми діяльності та бюджету АМУ на 1999 рік.
4. Про звіт ревізійної комісії АМУ.
5. Про створення Координаційної ради з питань міського громадського транспорту АМУ.
6. Про затвердження інструкції "Про порядок сплати вступного та членських внесків".
7. Про стан підготовки до Загальних зборів АМУ.

11 лютого 1999 року

1. Про затвердження Положення про виконавчу дирекцію АМУ.
2. Про затвердження структури, чисельності виконавчої дирекції та кошторису витрат на її утримання.
3. Про затвердження типового статуту Регіонального відділення АМУ.
4. Про затвердження типового положення про Представництва АМУ.
5. Про Полтавське Регіональне відділення АМУ.
6. Про статут Полтавського Регіонального відділення АМУ.
7. Про прийом у дійсні члени Асоціації міст України Василівки, Нікополя.

11 березня 1999 року

1. Про ситуацію, що склалася навколо прийняття бюджетів на регіональному рівні та про спільні дії АМУ в бюджетному процесі 1999 року.
2. Про план заходів на виконання Програми діяльності АМУ на 1999 рік.
3. Про структуру та бюджет представництв АМУ.
4. Про Чернівецьке Регіональне відділення АМУ.
5. Про Хмельницьке Регіональне відділення АМУ.
6. Про Сумське Регіональне відділення АМУ.
7. Про звернення Зборівської міської ради до АМУ.
8. Про заснування Української спілки мерів.
9. Про затвердження розміру членських внесків для асоційованих членів АМУ.
10. Про прийом в асоційовані члени Асоціації міст України ТОВ "Елоіс", Спілки кабельного телебачення та ТОВ "Ринок-1".
11. Про статут Хмельницького Регіонального відділення АМУ.

5 травня 1999 року

1. Про прийом у дійсні члени Асоціації міст України Глибокої, Берегомета, Путили, Кельменців, Кострижівки.
2. Про Харківське Регіональне відділення АМУ.
3. Про висвітлення діяльності АМУ в засобах масової інформації.
4. Про Перспективну програму розвитку АМУ.

2 червня 1999 року

1. Про Президента АМУ.
2. Про прийом у дійсні члени Асоціації міст України Оріхів.
3. Про Тернопільське Регіональне відділення АМУ.
4. Про виділення коштів.

15 липня 1999 року

1. Про Київське Регіональне відділення АМУ.
2. Про звернення Полтавського Регіонального відділення АМУ.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА до виконання бюджету Асоціації міст України за 10 місяців 1999 року

Доходи бюджету:

Доходною частиною бюджету на 1999 рік передбачено надходжень за рахунок членських внесків від членів Асоціації міст України в сумі 873000 грн.

Станом на 10 листопада 1999 року надійшло членських внесків в сумі 500178 грн, що складає 57,3 % від затвердженої суми (див. **Інформацію про сплату членських внесків**).

Видаткова частина бюджету:

Планом на 1999 рік передбачалося витратити кошти на фінансування регіональних представництв в сумі 250000 грн.

Фактично витрачено 12113 грн. Кошти перераховані чотирьом обласним регіональним представництвам (Сумському, Полтавському, Запорізькому, Чернівецькому), які зареєструвалися та відкрили рахунки в банках. Ця сума складає 1/3 надходжень членських внесків міст, які входять до вищезгаданих регіональних представництв.

Зменшення витрат по фонду споживання частково відбулося за рахунок використання цільових коштів (грантів) фонду ЄВРАЗІЯ та фонду Інституційного розвитку проекту «Одеська ініціатива», спрямованих на розробку законодавчої бази.

Збільшення витрат на поштові послуги та на виготовлення інформаційно-довідкових матеріалів пояснюється підвищенням тарифів на поштові послуги та зростанням ціни на папір, поліграфічні послуги.

Виготовлені інформаційно-довідкові матеріали розсилалися поштою членам Асоціації міст України 18 разів протягом 1999 року.

Головний бухгалтер

Валентина Верьовкіна

**ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ
за 10 місяців 1999 року**

	Заплановано, грн.	Витрачено, грн.
ДОХОДИ	873000	500178
Внески членів Асоціації	873000	500178
в тому числі:		
внески міст-членів Асоціації	750000	434398
внески асоційованих членів	45000	2000
борги по внесках за 1997-1998 рр.	78000	63780
ВИТРАТИ	873000	503731
Фінансування Регіональних представництв Асоціації (1/3 доходу від внесків міст)	250000	12133
Фонд споживання	198000	126059
Нарахування на фонд споживання	74250	47273
Оренда приміщення та комунальні платежі	126000	69292
Послуги зв'язку	16000	14658
Придбання основних засобів та МШП	19000	14200
Поштові послуги	12000	25272
Представницькі витрати	10000	6515
Відрядження	10000	9183
Витрати на виготовлення інформаційно-довідкових матеріалів та рекламу	20000	38600
Витрати на розробку законодавчої бази, проведення конференцій, семінарів, засідань Правління та Національної Ради АМУ	58750	36126
Господарчі витрати	21000	21920
в тому числі:		
послуги банку	1600	1600
використання, обслуговування та ремонт автотранспорту	8000	10040
нотаріальні та аудиторські послуги	3100	274
канцтовари	2800	643
господарчі товари	900	968
ремонт офісної оргтехніки	3300	7621
проїзні квитки	1300	774
Інші витрати за рішенням Правління	58000	82500

Віце-президент з виконавчої роботи
Головний бухгалтер

 Мирослав Пітцик
 Валентина Верьовкіна

3. Про Спілку лідерів місцевих та регіональних влад України.
4. Про внесення змін до складу Спілки історичних міст АМУ.
5. Про прийом у дійсні члени Асоціації міст України Ромнів та Чортківа.

23 серпня 1999 року

1. Про засідання секції охорони здоров'я АМУ.
2. Про спільне засідання Секцій міст обласного та районного значення АМУ.
3. Про Херсонське Регіонального відділення АМУ.
4. Про Запорізьке Регіональне відділення АМУ.
5. Про статут Запорізького Регіонального відділення АМУ.

17 вересня 1999 року

1. Про прийом у дійсні члени Асоціації міст України Білгород Дністровського, Суходільська, Алмазного та Коропця.
2. Про пропозиції міст щодо питань для внесення на розгляд Національної Ради АМУ.
3. Про склад робочої Президії Національної Ради АМУ.
4. Про внесення змін до Статуту АМУ та проведення організаційних заходів по реалізації статутних положень.
5. Про Президента АМУ.
6. Про сплату членських внесків.
7. Про забезпечення участі членів АМУ в засіданні Національної Ради АМУ.
8. Про пропозиції Правління Полтавського Регіонального відділення АМУ.

27 вересня 1999 року

1. Про кошторис витрат на проведення Національної Ради АМУ.
2. Про Кіровоградське Регіональне відділення АМУ.
3. Про Івано-Франківське Регіональне відділення АМУ.
4. Про Львівське Регіональне відділення АМУ.

5 листопада 1999 року

1. Про продовження роботи Національної Ради АМУ.

Об'єднавшись в організацію, ми поставили себе на службу місцевому самоврядуванню, маючи за мету перетворити його у справжнє надбання народу.

Конституція України і закон про місцеве самоврядування зробили в цьому напрямку перші кроки, але законодавство потребує удосконалення, а часом і істотних змін. Через неврегульованість окремих питань в Законі

“Про місцеве самоврядування в Україні” виникають конфлікти місцевих і центральних інтересів.

Останнім часом з високих трибун, безперечно, використовуючи зручний політичний момент, зачастишали запевнення, що місцеве самоврядування є одним з основних напрямків державного будівництва. Та вже давно наступив час перейти від політики правильних декларацій до політики реальних результатів.

Реформа місцевого самоврядування в сучасній Україні повинна відкрити шлях до децентралізації та роздержавлення влади і забезпечення органам місцевої влади умов для управління містом. Суспільство до цього готове. Не готова влада. Сьогодні загальні фрази про те, що рішення з питань місцевого самоврядування повинні прийматися з урахуванням нашої думки, не отримують необхідних правових гарантій.

Прийнятий два роки тому Закон “Про місцеве самоврядування в Україні” вселяв нам надію, що це вагомий крок до реального самоврядування в нашій державі, яке базуватиметься на засадах і принципах Європейської Хартії про місцеве самоврядування. Але, на превеликий жаль, цей закон не став для нас очікуваною панацеєю.

Тож в основу філософії супротиву існуючому ставленню до наших проблем з боку вищої законодавчої і виконавчої влади ми обрали античну мудрість: хто хоче з’їсти зерно горіха, той розбиває горіх.

Що ж нам вдалося зробити за звітний період?

ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ БАЗИ

Асоціація міст України виступила ініціаторами низки законодавчих актів, ініціювала внесення змін і доповнень до чинного закону про місцеве самоврядування. Зміни до Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” тісно пов’язані з потребою вдосконалення всього муніципального законодавства. На жаль, навіть в Конституції України допущені деякі неточності, які тепер слід “якось врегулювати” в законодавчому порядку. Ось деякі з найбільших проблем та можливі шляхи їх вирішення.

1. Найскладнішою проблемою недарма вважається феномен “хуторянського самоврядування”. Під цим терміном розуміється наділення територіальних громад маленьких сіл (фактично — хуторів) повноваженнями, рівними за обсягом повноваженням міст. Тільки делегованих повноважень виконавчої влади передано законом територіальним громадам та органам місцевого самоврядування — 96. За реальної відсутності дієвих виконкомів реалізація жителями своїх прав на місцеве самоврядування уявляється декларацією. Тому проблему “хуторянського самоврядування” слід врахувати і при підготовці змін до базового закону.

Білгород-Дністровський Одеської області,
Коропець Тернопільської області,
Чортків Тернопільської області.

Глибока, Берегомет, Путила, Кельменці, Кострижівка Чернівецької області.

Асоційованими членами стали:

Спілка кабельного телебачення України,
ТОВ “Ринок-1”,
ТОВ “Елоїс”.

Отже нас уже 265. Це велика сила. Тож годилося б, нарешті, спрацювати так, щоб місцева влада вже не слугувала найнижчим щаблем у системі влади, концентруючи результати її бюрократичних тенденцій, а була самостійним господарем на своїй території.

Результативність діяльності Асоціації значною мірою залежить від ефективності її внутрішньої організаційної побудови. На минулому засіданні Національної Ради було внесено зміни до Статуту Асоціації, які відкрили додаткові можливості для активізації нашої роботи, в тому числі і на регіональному рівні.

Утворено регіональні відділення Асоціації: Запорізьке, Івано-Франківське, Кіровоградське, Київське, Львівське, Полтавське, Сумське, Тернопільське, Харківське, Херсонське, Хмельницьке, Чернівецьке.

На жаль, у процесі реєстрації регіональних відділень в обласних управліннях Мініюсту виникли непередбачувані труднощі. Вони відмовляють в реєстрації, мотивуючи це тим, що законом не передбачено порядок реєстрації подібних об’єднань. На нашу думку, така відмова є безпідставною, оскільки причиною для неї може бути лише порушення діючих норм Конституції або законів України. Такі моменти, звичайно, стримують утворення та організацію роботи регіональних відділень.

Виконавча дирекція приділяє велику увагу створенню необхідної матеріально-технічної бази РВ АМУ. В цій справі ми маємо підтримку міжнародних організацій і плануємо протягом наступного року завершити процес організації, технічного оснащення та налагодження роботи РВ АМУ.

З утворенням регіональних відділень створилися нові умови для формування правління АМУ. Тепер членами правління є і голови всіх регіональних відділень.

Створення регіональних відділень треба продовжити, активно залучати їх до роботи як на центральному, так і на регіональному рівнях. Сьогодні в них ми вбачаємо силу, яка лобюватиме інтереси міст в регіонах.

Ставши на службу місцевому самоврядуванню, колектив виконавчої дирекції має ґрунтовні знання, фахову підготовку, високий імідж для того, щоб ідеологія нашої організації знаходила конкретне втілення в конкретних справах.

Виконавча дирекція і надалі залишається до ваших послуг.

За участю фахівців виконавчої дирекції було організоване опитування комунальних підприємств тепло-водопостачання та підприємств транспорту міст-членів АМУ щодо інвестиційної політики і заборгованості за надані послуги. Узагальнена інформація заслуховувалася на засіданні Національної Ради АМУ та використовувалася при проведенні семінарів.

Незважаючи на значний обсяг планових і позапланових робіт, що виконані протягом року, окремі пункти прогами або не виконані, або недостатньо опрацьовані.

Це стосується, зокрема, семінарів і конференцій, які не проведені з різних причин: "Історичні міста України: проблеми управління в сучасних умовах. Фінансово-економічні та юридично-правові аспекти", "Питання екологічної політики на міському рівні", "Будівництво житла в містах: інвестиції та сучасні технології", науково-практичний семінар для керівників служб, відповідальних за міжнародні стосунки.

На листопад-грудень перенесені строки проведення III Всеукраїнської конференції "Муніципальні комп'ютерні системи" і практичного семінару "Комп'ютеризовані системи комунальних платежів".

Недостатньо заходів проводилося з підвищення кваліфікації муніципальних кадрів, а в плані створення мережі навчальних центрів Академії муніципального управління - проведені лише консультації з містами, де можливе їх розміщення.

Центр співпраці міст, створений в рамках Виконавчої дирекції, на жаль, поки що не став тим джерелом конкретної методичної, інвестиційної, ділової допомоги, яка необхідна тепер містам.

Суттєвою причиною у цих випадках є брак коштів на проведення заходів.

Виконавча дирекція протягом року підтримувала постійний оперативний зв'язок з містами. Це підкріплюється такими цифрами: до міст відправлено 7578 листів та факсів і отримано 511 листів та факсів у відповідь (для довідки: всього за звітний період виконавчою дирекцією було відправлено та отримано відповідно 7949 і 725 листів та факсів).

ОРГАНІЗАЦІЙНА РОЗБУДОВА АСОЦІАЦІЇ

АМУ постійно ведеться робота по залученню до нашої організації нових членів. За час, який пройшов від минулих зборів, Асоціація міст поповнилася 14 дійсними членами та 3 асоційованими. Це такі міста:

Нікополь Дніпропетровської області,
Василівка Запорізької області,
Оріхів Запорізької області,
Ромни Сумської області,
Алмазний Луганської області,
Суходільськ Луганської області,

2. Слід звернути увагу, що основою місцевого самоврядування, його "базою" визначено саме *право територіальних громад* сіл, селищ та міст, яке, на жаль, майже не уточнено ні Конституцією, ні законами України. Вбачається, що у Законі України "Про місцеве самоврядування в Україні" право територіальних громад належним чином не означено з суто суб'єктивних причин. ...Територіальна громада є елементом громадянського суспільства (як і громадяни, народ, об'єднання громадян). За принципами Правової держави територіальна громада має діяти за правилом "дозволено робити все, що не заборонено законом". Хай навіть в межах Конституції і законів України. Цього і бояться прибічники адміністративно-командної системи, які звикли "керувати" посадовими особами місцевого самоврядування з "кабінетів" органів виконавчої влади. Адже якщо принцип "територіальним громадам дозволено робити все, що не заборонено законом" запрацює, жителі населених пунктів отримають інструмент вирішення багатьох питань місцевого значення. Тому означення в законодавчому порядку прав територіальних громад та встановлення наведеного вище принципу їх дії мають для місцевого самоврядування велике значення. Для цього слід або ввести нові статті до базового Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", або прийняти спеціальний закон, в якому були б визначені принципи діяльності та права територіальних громад.

3. Одним з основних прав територіальної громади є її право на об'єднання з іншими територіальними громадами. Причому з територіальними громадами будь-яких населених пунктів, а не тільки сіл. Адже об'єднання в одну територіальну громаду надасть можливість жителям утворити дієві органи місцевого самоврядування, зокрема виконком, робота якого забезпечує реалізацію багатьох прав громадян.

4. Важливим блоком змін до базового закону є положення, пов'язані з утворенням і підпорядкуванням виконавчих органів ради. Так, для залучення в виконавчі органи рад фахівців найвищого гатунку є нагальна потреба надати право радам визначати заробітну плату цих працівників.

5. На нашу думку, було б доцільно змінити ряд положень базового та інших законів щодо статусу та порядку діяльності депутатів місцевих рад. Слід визначити, що сільський, селищний та міський голова або депутат місцевої ради не може бути заарештований або затриманий під час прямування на сесію ради або в дні проведення сесійних засідань ради, депутатом якої він є. Крім того, для забезпечення незалежності депутатів було б доцільно визначити, що депутат місцевої ради може за рішенням ради працювати в ній на постійній основі, і що оплата роботи голови, а також депутата в раді як під час сесій, так і на постійній основі, здійснюється за рахунок місцевого бюджету у визначених радою межах.

6. Окремим блоком змін та доповнень до базового закону мають ввійти положення щодо взаємовідносин між органами самоорганізації

населення міста і районів у місті. Потребують уточнення питання визначення територіальної громади в місті, її прав, комунальної власності, встановлення системи місцевого самоврядування в місті, особливо прийняття рішення щодо утворення або неутворення районних у місті рад.

7. У базовому Законі або інших актах законодавства слід приділити належну увагу делегованим повноваженням та контролю за ними. При цьому важливо враховувати такі міркування.

а) Надання всім територіальним громадам однакових власних та делегованих повноважень уявляється недоцільним, оскільки не кожна сільська і селищна громада може їх реалізувати. Це призведе до того, що права громадян на місцеве самоврядування будуть нерівними.

б) Законами слід передбачити способи контролю за делегованими повноваженнями. При цьому непорушним має бути принцип "систему контролю за делегованими повноваженнями має право встановити той орган, який ці повноваження передає".

в) Слід передбачити можливість передачі делегованих повноважень сільським, селищним, міським головам. Це стосується, зокрема, призначення окремих категорій керівників подвійного підпорядкування структурних підрозділів виконкому, а також розпорядження коштами державного бюджету, переданими для виконання делегованих повноважень.

8. У базовому законі мають знайти своє відображення гарантії сталого розвитку територіальної громади і її системи місцевого самоврядування. Так, будь-яке протистояння між мером та радою може бути усунено як на рівні закону, так і відповідними нормами в Статуті територіальної громади.

9. Слід розкрити положення щодо комунальної власності. На жаль, в законах України питання комунальної власності не врегульовані. Відсутнє поняття комунальної землі і в Земельному Кодексі України. А в базовому Законі питання комунальної власності навіть заплутані. Як, наприклад, розуміти норму статті 60 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", що визначає: "Територіальним громадам ... належить право комунальної власності на ... рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності... "?

Асоціація вже не перший рік переконує уряд в необхідності закону про комунальну власність, а Міністерство юстиції з ще більшою наполегливістю переконує уряд в недоцільності прийняття такого закону. Виходить, що Мінюст знає відповіді на всі запитання: що відноситься до комунальної власності, як управляти об'єктами спільної власності, чи може бути комунальна власність на рівні міських районів і таке інше.

До сьогоднішнього дня не завершено розподіл комунального майна між державою і територіальними громадами. Постанова КМУ № 311, якою передбачалося розмежування державної та комунальної власності та

Проведено семінари з питань приватизації земель несільськогосподарського призначення в Житомирі, Чернівцях, Дніпропетровську, Броварах, Горлівці.

До кінця поточного року планується підготувати і провести міжнародний семінар спільно з Радою Європи "Сучасні проблеми муніципального управління та надання комунальних послуг".

В нинішньому році активізувала роботу секція малих і середніх міст, що є дуже важливим кроком в організації співпраці малих і середніх міст для знаходження нових шляхів вирішення соціально-побутових проблем малого міста в умовах обмеженого фінансування. 28-31 липня в Іллічівську уже вдруге відбулося відкрите засідання цієї секції. Метою проведення засідання було ознайомлення з позитивним досвідом Іллічівського міськвиконкому щодо вирішення соціально-побутових питань населення в умовах сучасного економічного стану та відпрацювання механізму муніципального господарювання в малих та середніх містах України. Учасників засідання було ознайомлено з законодавчими ініціативами та підсумками роботи Асоціації міст України з органами державної влади щодо розвитку місцевого самоврядування. Було визначено, що основною проблемою для місцевих органів самоврядування є невизначеність засобів і механізмів формування місцевих бюджетів. Тому учасники засідання прийняли звернення до Президента, Голови Верховної Ради та Прем'єр-міністра України з пропозиціями внести відповідні зміни до проекту Державного бюджету України на 2000 рік, реформувати податкове законодавство, прийняти Програму державної підтримки і розвитку місцевого самоврядування в Україні.

Протягом року була проведена об'ємна робота по вивченню соціально-економічної ситуації в містах. Працівники виконавчої дирекції розробили бланк "Бюджет міста" та організували збір і обробку інформації за 1998, 1999(проект), I квартал та I півріччя 1999 року. На основі цих даних вперше в практиці АМУ у вересні видано збірник статистичних матеріалів "Фінансовий стан міст".

Розроблено бланк "Регістру основних соціально-економічних показників міста". На основі зібраних та узагальнених даних підготовлено та видано збірник "Основні соціально-економічні показники міст-членів АМУ в 1998 році". В ньому наведені дані по Україні, областях, містах. Враховуючи те, що статистичні дані, які публікуються на державному рівні, на жаль, не включають інформацію по містах, цей збірник – унікальна робота. Отже, ми маємо власний банк статистичних даних!

За розробленою нами анкетною проведено соціологічне анкетування міських голів-учасників семінару в м. Іллічівську з питань визначення пріоритетних напрямів подальшої діяльності Асоціації міст України та її регіональних відділень.

Спільно з Харківською міською радою в квітні проведено навчально-практичний семінар "Теплоенергетика міста в умовах кризи: енергозберігаючі технології та ринкові інструменти фінансування інвестиційних проектів". Цей семінар став продовженням роботи по вивченню стану енергозбереження в містах, яке було розпочато в грудні 1998 року в Запоріжжі. Учасники семінару з 19 великих міст України, а це були заступники міських голів, директори підприємств та установ міського господарства, відповідальні працівники Міністерств енергетики, економіки та промполітики України, Державного Комітету України з енергозбереження, експерти Асоціації міст України, ознайомилися з роботою Харківського міськвиконкому по впровадженню енергозберігаючих заходів у комунальному господарстві, зменшення заборгованості споживачів тепла та електроенергії перед комунальними підприємствами, фінансування інвестиційних проектів у господарство міста. Напрацьовано рекомендації та пропозиції до уряду та міністерств, Верховної Ради, міських голів.

Червнева конференція "Шляхи реформування системи охорони здоров'я та роль місцевого самоврядування в їх вирішенні", яка відбулася у Львові, фактично стала другим плановим засіданням Секції охорони здоров'я Асоціації міст України, продовженням вивчення стану охорони здоров'я в містах, ознайомленням з досвідом Львова щодо введення "сімейної" медицини, "посезонного" згортання медичної допомоги, функціонування лікарні для онкохворих "Хоспіс" та навчального центру невідкладних станів. У семінарі взяли участь керівники охорони здоров'я з 23 найбільших міст 19 областей України. Матеріали конференції і резолюція передані в Міністерство охорони здоров'я та профільний комітет Верховної Ради.

Актуальні проблеми управління земельними ресурсами населених пунктів та організація роботи по їх вирішенню в органах місцевого самоврядування лягли в основу науково-практичного семінару "Проблеми управління земельними ресурсами та прискорення приватизації земель несільськогосподарського призначення", який пройшов у червні в Дніпропетровську. Спільно з Державним комітетом України по земельних ресурсах, Проектом "Приватизація земель несільськогосподарського призначення" до участі в ньому запросили серйозну аудиторію: керівних працівників Державного комітету по земельних ресурсах, всіх міських та селищних голів Дніпропетровської області, голів депутатських комісій рад міст обласного значення, керівників міських та районних відділів земельних ресурсів, архітектури, регіонального Фонду держмайна, підприємств, представників фондів комунального майна міст, банківської системи, підприємств.

передання в комунальну власність територіальних громад основних об'єктів соціально-культурного та комунально-побутового призначення, виконана тільки частково. Більшість об'єктів залишилася в комунальній власності області.

Серед повноважень регіональних органів місцевого самоврядування продовжують залишатися нехарактерні для "спільних інтересів територіальних громад" повноваження, зокрема:

- ♦ капітальний ремонт житлового фонду місцевих органів влади;
- ♦ благоустрій території міст, селищ та інших населених пунктів;
- ♦ житлово-комунальне господарство (капітальні вкладення);
- ♦ дошкільні заклади;
- ♦ станції швидкої медичної допомоги;
- ♦ пологові будинки;
- ♦ поліклініки та стоматологічні поліклініки;
- ♦ неспеціалізовані лікарні тощо.

До цього питання треба негайно повернутися. У комунальну сферу повинні бути передані всі об'єкти державної власності, які створені для надання відповідних послуг в містах.

Ми вважаємо, що Кабінет Міністрів повинен дати пряме доручення про підготовку проекту Закону про комунальну власність. Тільки за умов прийняття такого закону може бути розв'язана ціла низка існуючих проблем.

10. Вимагають вирішення і положення базового Закону, які регулюють правовий статус та місце нормативно-правових актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування (надалі — акти місцевого самоврядування) в системі нормативно-правових актів України. Чи повинні акти місцевого самоврядування входити до відповідного Єдиного державного реєстру? Який орган має здійснювати таку реєстрацію? Який порядок цієї реєстрації: заявочний або після експертизи? На думку юристів, акти місцевого самоврядування мають бути частиною нормативної бази України. В Канаді, до речі, вони вносяться до спеціального муніципального реєстру. Можливо, і нам слід подумати над створенням муніципальних реєстрів міст, районів, областей, як майбутньої основи Всеукраїнського муніципального реєстру.

Муніципальне законодавство в Україні тільки створюється. І від того, як швидко будуть нормативно забезпечені права територіальних громад на вирішення питань місцевого значення, залежатиме і рівень життя кожного з нас.

Виконавча дирекція не залишає поза увагою жодного з законопроектів, що подаються на розгляд Верховної Ради. Так, протягом року експерти Асоціації взяли участь у розробці 16 проектів законів, серед яких:

“Про адміністративно-територіальний устрій України”;
 “Про внесення змін до Закону України «Про статус депутатів місцевих Рад народних депутатів»”;
 “Про внесення змін до Закону «Про бюджетну систему України»”;
 “Про місцеві податки і збори”;
 “Про джерела фінансування органів державної влади”;
 “Про органи самоорганізації населення”;
 “Про службу в органах місцевого самоврядування”;
 “Про місцеві референдуми та інші форми безпосереднього волевиявлення територіальної громади”;
 “Про затвердження примірного Статуту територіальної громади”;
 “Про порядок проведення загальних зборів громадян за місцем проживання”;
 “Про адміністративно-територіальне утворення з особливим режимом функціонування”;
 “Про статус сільського, селищного, міського голови”;
 “Про продаж земельних ділянок несільськогосподарського призначення”;
 “Про місто-герой Севастополь”
 “Про громадські організації”;
 “Про лотереї”.

Ми також брали участь у розробці Програми державної підтримки і розвитку місцевого самоврядування в Україні, яка була розпочата в кінці минулого року.

Зупинимось на аналізі окремих законопроектів.

У 1999 році продовжувалася робота над проектом Закону України “Про органи самоорганізації населення”. Необхідність цього законопроекту пояснюється тим, що в законодавстві України майже немає правових норм щодо органів самоорганізації населення, а ті, що існують, вимагають доопрацювання та приведення їх у відповідність до принципів правової держави та норм Європейського законодавства, до того ж у базовому Законі України “Про місцеве самоврядування в Україні” припущена концептуальна помилка, коли органи самоорганізації населення визначаються як представницькі органи.

У квітні цього року був організований семінар щодо обговорення проекту Закону України “Про органи самоорганізації населення”, який викликав широкий інтерес як у представників органів місцевого самоврядування різних регіонів України, так і в представників урядових організацій. Семінар надав можливість поспілкуватися та обмінятися практичним досвідом, а постатейне обговорення проекту дозволило виявити його недоліки та неузгодженості. У текст проекту внесені зміни та доповнення, що враховують майже всі висловлені зауваження. Проект обговорювався і з фахівцями Кабінету Міністрів України.

Творчий колектив випускає додатки до журналу. На сьогодні вийшли такі брошури:

1. Новації львівських медиків.
2. Бюджет міста: принципи і методи формування.
3. Фінансовий стан міст.
4. Національна рада. Виступи. Рішення.
5. Основні соціально-економічні показники міст-членів АМУ.

Ми чітко визначилися, що цю сферу нам потрібно розвивати. В наших планах – поповнення цієї бібліотечки брошурами з земельних, екологічних питань, реконструкції центрів історичних міст та інше.

Підготовлені до друку збірники нормативних актів “Повноваження місцевого самоврядування”, мета яких окреслити межі компетенції органів місцевого самоврядування через систематизацію чинного законодавства по відповідним сферам суспільного життя. У 1999 році світ побачили перші два випуски – збірник нормативних актів з питань регулювання житлово-комунальних відносин та з питань охорони навколишнього природного середовища та земельних відносин.

Перекладено українською мовою та підготовлено до друку матеріали Керівного комітету місцевих і регіональних органів країн Ради Європи “Місцеве фінансування в Європі” та “Економічна діяльність місцевих і регіональних органів влади держав-членів Ради Європи: апріорний аналіз”.

РОБОТА З МІСТАМИ

Важливою та дуже відповідальною є запланована Перспективною програмою робота Асоціації по організації навчання, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування. В 1999 році було підготовлено та проведено цілий ряд конференцій, навчальних семінарів та круглих столів. У їх підготовці та проведенні, крім фахівців Асоціації, брали участь Кабінет Міністрів України, Адміністрація Президента України, комітети Верховної Ради, Фонд сприяння місцевому самоврядуванню, а також міжнародні організації.

Спільно з Першим Інвестиційним Банком проведено семінар “Підтримка муніципальних та регіональних інвестицій в Україні”, який відбувся 19 лютого в Києві. Були присутні міські голови, заступники міських голів з 34 міст України, представники Європейського Банку Реконструкції і Розвитку, Світового Банку, Посольств США та Франції в Україні, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Учасники семінару обговорювали практичні аспекти залучення коштів, сучасні можливості фінансування інвестиційних проектів та пріоритети інвестиційної політики в містах України. Напрацьовано рекомендації до міських голів з питань ведення інвестиційної політики, підготовлені звернення до відповідних комітетів Верховної Ради України.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У сфері інформаційної політики АМУ здійснює власну стратегію і тактику інформування про свою діяльність.

У підґрунті цієї роботи лежить два підходи:

- 1) інформування через друковані, електронні засоби масової інформації, прес-конференції, Інтернет;
- 2) надання видавничих послуг.

У засобах масової інформації за звітний період з'явилося 186 матеріалів про АМУ. Про нашу організацію писали газети "Голос України", "Регіон", "Закон і бізнес", звучали сюжети по І каналу Національного радіо, радіостанції "День столиці".

Прес-служба організувала для газет, телекомпаній і радіостанцій 29 інтерв'ю з керівниками, провідними фахівцями і експертами АМУ. Інформаційні матеріали, які надходили від прес-служб міст, надруковані в газеті "Регіон".

З метою розширення кола організацій і осіб, в тому числі за кордоном, які зацікавлені в отриманні інформації про діяльність Асоціації міст України, ми активно розвивали використання можливостей ІНТЕРНЕТУ. Зокрема, надали сучасний вигляд нашій ВЕБ-сторінці, розширили тематику матеріалів, збільшили перелік рубрик, розмістили проекти нормативних актів, новини, інформацію про міста. Інформація на сторінці оперативно поновлюється. Щотижнево нашу сторінку відвідують понад 600 користувачів. Розробляється нова схема розміщення, подачі інформації та дизайну сторінки.

Отриманий нашою організацією нещодавно домен в мережі ІНТЕРНЕТ дає змогу на нашій ВЕБ-сторінці розміщувати матеріали з міст, що можуть бути цікаві широкому колу користувачів, зокрема, закордонних, і транслювати для українських міст інформацію із вітчизняних і зарубіжних джерел для подальшого поширення її в міста України.

Формування інформаційної інфраструктури в міськрадах-членах Асоціації — одне з найважливіших завдань виконавчої дирекції. З метою обміну досвідом з питань комп'ютеризації до кінця поточного року планується підготувати і провести ІІІ Всеукраїнську конференцію "Муніципальні комп'ютерні мережі".

Реалізовано доступ до мережі ІНТЕРНЕТ з кожного комп'ютеризованого робочого місця працівників виконавчої дирекції, створено банк даних про зв'язок з ІНТЕРНЕТ міст-членів Асоціації, виконується зв'язок засобами ІНТЕРНЕТ з містами, які його мають.

Надання видавничих послуг — це одна з ефективних форм спілкування виконавчої дирекції з містами-членами АМУ, що виливається в конкретну практичну допомогу.

АМУ виступила засновником журналу "Українське місто", але через брак коштів, на превеликий жаль, його вихід тимчасово припинено.

Протягом всього року виконавча дирекція співпрацювала з Міністерством юстиції України стосовно проекту Закону України "Про порядок проведення загальних зборів громадян за місцем проживання". Пропозиції Асоціації міст України були враховані в погодженому проекті Закону, зокрема, в частині визначення кола питань, які можуть бути віднесені на розгляд загальних зборів громадян, та наслідків прийняття рішень загальними зборами громадян, що мають важливе значення для територіальної громади, тощо.

Експерти Асоціації міст України входять до робочої групи з розробки проекту Закону України "Про служби в органах місцевого самоврядування". При розгляді проекту Закону робочою групою були враховані пропозиції Асоціації стосовно основних завдань муніципальної служби, правової основи муніципальної служби та положень щодо етики муніципального службовця.

Крім участі в розробці проектів Законів України та їх прийнятті, що заплановані Програмою, юристами виконавчої дирекції були проаналізовані проекти законів України "Про забезпечення додержання вимог щодо несумісництва в органах місцевої влади", "Про організації роботодавців", "Про медичну службу", проекту Типового статуту міст прикордонних та прибережних регіонів. Стосовно останнього Асоціація відстоює позицію щодо недоцільності прийняття типових статутів міст, у тому числі міст зі спеціальним статусом, оскільки таким чином порушується принцип самостійності місцевого самоврядування.

При розгляді проекту Закону України "Про забезпечення додержання вимог щодо несумісництва в органах місцевої влади" було виявлено порушення принципу організаційної самостійності органів місцевого самоврядування. Законопроектом була здійснена спроба підпорядкувати по вертикалі місцеві ради в питаннях призначення позачергових виборів та звернення до суду щодо невирішення питань стосовно призначення виборів посадових осіб місцевого самоврядування. Втручання Асоціації у розгляд цього законопроекту на засіданні комітету Верховної Ради було вчасним і попередило проходження на розгляд Верховної Ради України неконституційного законопроекту.

Кабінетом Міністрів України 9 березня 1999 року була прийнята Постанова № 339 "Про затвердження порядку контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади", аналіз відповідності якої вимогам чинного законодавства України виявив протиріччя з нормами Конституції України та Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні". Було підготовлене звернення до Прем'єр-міністра України з вимогою негайного усунення невідповідностей законодавству.

У зв'язку з широким застосуванням у практичній нормотворчій та правозастосовчій діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого

самоврядування делегованих повноважень, виникає необхідність розробки та прийняття Закону України "Про делеговані повноваження". Предмет регулювання цього закону не охоплюється діючими нормативно-правовими актами і не може бути достатньо врегульований поданими до Верховної Ради України законопроектами. Відсутність визначення на законодавчому рівні порядку делегування повноважень, обсягу, терміну і території дії делегованих повноважень, а також суб'єктів делегованих повноважень стримує як розвиток правової системи України, так і проведення адміністративної реформи, оскільки не дає можливість владним органам реалізувати надані їм делеговані повноваження. Крім того, відсутність системи контролю за використанням делегованих повноважень сприяє зловживанням службовим становищем посадовими особами органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, про що свідчить прийняття Кабінетом Міністрів України вже згаданої вище Постанови №339. Експертами Асоціації була розроблена Концепція Закону України "Про делеговані повноваження".

Одним з напрямків діяльності виконавчої дирекції, що спрямований на нормативне закріплення особливостей здійснення місцевого самоврядування громадами, є розробка і впровадження статутів для міст-членів Асоціації міст України. Протягом звітнього періоду продовжувалась робота по наданню консультативно-методичної допомоги, розповсюдженню Модельного статуту територіальної громади міста, що удосконалювався в ході його апробації. Проведена серія науково-практичних семінарів.

З метою активізації діяльності по розробці статутів у регіонах з 1 березня по 31 липня в Асоціації міст України працював консультативно-методичний центр "Модельний статут територіальної громади міста". Протягом п'яти місяців його роботи експерти АМУ надавали телефонні консультації, аналізували проекти статутів в цілому та їх окремі положення. Коло питань не обмежувалося розробкою статутів, а торкалося проблем міського самоврядування загалом, зокрема, міських референдумів, проведення загальних зборів громадян, організації органів самоорганізації населення тощо. За час роботи консультативно-методичного центру було надано близько 300 відповідей.

Активізувалася робота в містах, зокрема фахівцями виконавчої дирекції були проаналізовані досить вдалі проекти статутів міст Переяслав-Хмельницького, Львова. Переяслав-Хмельницька міська рада прийняла рішення про затвердження статуту міста, його подано на державну реєстрацію в міське управління юстиції.

Визначною подією для статутного права України стало затвердження Комсомольською міською радою Статуту міста Комсомольська та його реєстрація міським управлінням юстиції у липні цього року. На сьогоднішній день Статут міста Комсомольська – перший і єдиний зареєстрований статут міста.

Делегація АМУ брала участь у загальних річних зборах Союзу російських міст (Москва, лютий 1999 р.).

АМУ надала методичну та інформаційну допомогу при створенні Міжнародної Асоціації менеджерів міст країн Центральної Азії, що функціонуватиме в Казахстані.

Розвиваються робочі контакти з Асоціаціями міст Швеції, Фінляндії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Молдови, Латвії, Росії, Грузії, Болгарії.

В рамках програми налагодження побратимських стосунків:

- 1) протягом року поповнювалася база даних про існуючі побратимські зв'язки українських міст з містами інших країн;
- 2) підготовлено для розміщення на web-сторінці інформацію про міста-члени АМУ, що зацікавлені в налагодженні побратимських зв'язків;
- 3) підготовлено та передано до Президента Польсько-Української Торгово-промислової Палати Будівництва в м. Жешуві пану Тадеушу Зьобро список українських міст, зацікавлених у налагодженні побратимських зв'язків з польськими містами;
- 4) на прохання міського голови Миколаєва підготовлено та передано лист до Асоціації польських міст про налагодження побратимських зв'язків з польським портовим містом; паралельно лист про співпрацю був відправлений до міського голови м. Гданськ;
- 5) підготовлено та передано листи про співпрацю та налагодження побратимських зв'язків між містами до Німецької Асоціації міст та муніципалітетів, до Асоціації іспанських міст;
- 6) розпочато та ведуться переговори про налагодження партнерських стосунків між м. Комсомольськ (Україна) та м. Айзенгюттенштадт (Німеччина);
- 7) при сприянні Асоціації міст України та Посольства України в Китайській Народній Республіці започатковуються стосунки між м. Херсон (Україна) та м. Цінхуандао (Китайська Народна Республіка);
- 8) підготовлено та передано до Союзу російських міст лист про співпрацю та налагодження побратимських зв'язків між містами;
- 9) надіслано лист до Федерації Канадських муніципалітетів із зустрічними пропозиціями щодо співпраці Асоціації міст України та Федерації Канадських муніципалітетів.

В рамках співпраці з Конгресом місцевих та регіональних влад Європи протягом звітнього періоду здійснено переклади одержаних матеріалів (про найбільш важливі документи поінформовано міста-члени АМУ); підготовлена необхідна документація для формування делегації від України в Конгресі місцевих та регіональних влад Європи.

організаторами цієї програми (АМР США, Світовий Банк, Інститут Відкритого Суспільства Нью-Йорк, СІДА Канада). Перспективи участі АМУ в програмі в 2000 році обговорювалися на зустрічі координатора програми LOGIN та радників АМР США у Києві в травні 1999 р.

У 1999 році продовжила свій розвиток співпраця з проектом АМР США "Приватизація земель несільськогосподарського призначення підприємствами України". Відбулася зустріч з керівником проекту, обговорено форми та завдання співпраці, підготовлена угода. У червні відбувся перший спільний семінар у Дніпропетровську.

Успішно завершилися переговори та підписання контракту по реалізації спільного проекту з ІСМА (Міжнародною Асоціацією керівництва міст та графств, США). За фінансової підтримки АМР США та технічним сприянням ІСМА Асоціація розпочала реалізацію річного проекту "Кращі новаторські практики в галузі місцевого самоврядування в Україні".

Продовжується робота і з таким почесним міжнародним партнером як Міжнародний Банк Реконструкції та Розвитку (Світовий Банк). У лютому 1999 р. в Асоціації відбулася зустріч з представниками місії Світового Банку з проблем розвитку муніципального сектору та соціальних проблем. Обговорювалися проблеми місцевого самоврядування в Україні, форми співпраці АМУ з програмами Світового Банку. За рекомендаціями Світового Банку АМУ взяла участь у реалізації проекту "Реформування житлово-комунального господарства міста Одеси". Протягом квітня-травня 1999р. була проведена низка регіональних семінарів з проблем реформування житлово-комунального господарства на базі регіональних центрів Асоціації.

У рамках співпраці з міждержавною україно-німецькою програмою "Трансформ" делегація представників інформаційно-комп'ютерних служб міст-членів АМУ взяла участь у засіданні Програми з питань комп'ютеризації діяльності органів місцевої влади. Співпраця продовжується. Керівництво програми "Трансформ" пропонує АМУ представити свого фахівця з проблем інформаційного забезпечення для надання консультаційної та технічної допомоги.

Продовжується співпраця з програмою Партнерство громад (Фонд Україна-США), що успішно розпочалася в минулому році. У Програмі беруть участь 18 українських міст-членів АМУ.

У 1999 році продовжується робота із спорідненими асоціаціями різних країн. Підписана декларація про співпрацю з Союзом польських міст. Тричі (у лютому, червні та вересні) у м.Жешуві (Польща) під патронатом АМУ проводилася торгово-промислова виставка україно-польської промислової палати. Під час виставки був проведений День українських міст.

Підготовлено договір про співпрацю між Асоціацією міст України та Асоціацією польських міст. Від польської сторони отримано лист-згоду про підписання договору та налагодження подальшої співпраці.

Експерти Асоціації входять до робочої групи Київської міської ради, метою діяльності якої є розробка статуту міста Києва.

Теоретичні розробки та практичний досвід у цій галузі найшли своє відображення у статтях міського голови міста Львова В. Куйбіди, міського голови міста Переяслав-Хмельницького Г. Сокура, фахівців АМУ – В. Кравченка, С. Злобіна, що опубліковані в збірці "Статут територіальної громади: проблеми розробки, прийняття та впровадження в практику місцевого самоврядування", виданого Товариством науковців по сприянню муніципальній реформі.

Асоціацією була проведена низка науково-практичних семінарів "Модельний статут територіальної громади міста" (25-26 лютого, 26-27 серпня). До участі в них були запрошені мери міст – членів АМУ, юристи виконавчих комітетів міських рад, члени робочих груп з підготовки проектів статутів. Свої пропозиції висловили науковці Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України при Президентові України, експерти Верховної Ради України, представники Кабінету Міністрів, міністерств і відомств, науково-дослідних інститутів, громадських організацій, фондів тощо. Семінарами були охоплені проблеми статутного права від його основ до проблем обговорення статутів шляхом громадських слухань, реєстрації в органах юстиції (останнє викликало жваву дискусію з представниками Міністерства Юстиції України).

В якості лекторів та експертів юристи виконавчої дирекції були запрошені на проблемні семінари, що організовувалися за сприянням Фонду Ф. Еберта в Київській міській раді (9 березня), у Миргороді (11-12 квітня).

Експерти АМУ були залучені до науково-практичної конференції в місті Миколаєві "Статут міста – основа місцевого самоврядування Миколаєва", брали активну участь у V муніципальних слуханнях "Досвід та перспективи розвитку муніципального руху в Україні", що проходили 20-22 липня у Судаку.

ПРО ВПЛИВ АМУ НА БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС

Фінансове забезпечення міст є найважливішою на сьогоднішній день проблемою. Головним напрямком нашої діяльності була участь у підготовці та прийнятті Державного бюджету на 1999 рік.

Як результат нашої роботи маємо такі здобутки:

- збільшена на понад два мільярди (2 264 001) гривень сума коштів, що передаються до місцевих бюджетів, у порівнянні з тим, що передбачалося в проекті Державного бюджету, поданого Кабінетом Міністрів;

- ♦ регіонам додатково введені енергетичні субвенції (енергетичні векселі) в розмірі 5,2 млрд. грн. для погашення заборгованості за енергоносії;
- ♦ запроваджено новий механізм надання дотацій, який гарантує надходження коштів регіонам;
- ♦ передбачені цільові субвенції на освіту.

Багато це чи мало? Звісно, що це менше, ніж ми хотіли, але більше, ніж було заплановано.

Нашим першим успіхам ми великою мірою завдячуємо тим міським головам, які прислухалися до рекомендацій Асоціації і провели громадські слухання з питань бюджету, а також зібрали підписи депутатів Верховної Ради на підтримку наших вимог. Бюджетний процес 1999 року показав, що досягти вагомих результатів ми можемо лише тоді, коли діємо спільно з мешканцями наших міст, народними депутатами від мажоритарних округів, місцевими лідерами громадських і політичних організацій. Запорукою успіху є узгоджене та одночасне проведення різноманітних акцій. Діючи разом, ми демонструємо, що АМУ — сила, а з силою у нас, як ви знаєте, рахуються.

Не менш важливим етапом бюджетного процесу є прийняття обласних бюджетів. На сьогоднішній день обласні бюджети в Україні фактично є безконтрольними в питанні визначення власних видаткових і доходних повноважень. Це призводить до того, що в обласних бюджетах концентрується обсяг фінансових ресурсів більший, аніж той, що потрібен для фінансування спільних програм. Така передислокація коштів відбувається за рахунок бюджетів районів та міст обласного підпорядкування, які практично позбавлені права голосу у визначенні нормативів відрахувань від загальнодержавних податків, що доводить їм обласна Рада.

Окрім того, обласні бюджети частково фінансують ті повноваження, які за своєю природою є виключно прерогативою Державного бюджету (видатки на оборону, утримання правоохоронних органів тощо), або видатками бюджетів територіальних громад.

Ми вважаємо за доцільне обмежити частку бюджету області в загальному зведеному бюджеті області до 25 відсотків, що призведе до упорядкування видаткових (і відповідно доходних) повноважень бюджету області, сприятливо позначиться на повноті формування бюджетів районів та міст обласного підпорядкування.

Звичайно, кожен з нас розуміє, що наші сподівання можуть, зрештою, як і в минулому році, залишитися добрими намірами незважаючи на наші заяви, звернення та наполягання і навіть на конкретні вимоги щодо формування бюджетів територіальних громад у Конституції України та Законі "Про місцеве самоврядування в Україні". Обіцянок змінити правила гри при формуванні Державного бюджету вже було чимало. Але за рік, що минув, АМУ не гаяла часу. Про це свідчить той факт, що сьогодні з

самоврядування в демократичному розвитку суспільства". У конференції взяли участь представники Асоціацій Німеччини, Данії, Іспанії, Латвії, Росії, Молдови.

У липні представники Асоціації були запрошені в Санкт-Петербург на конференцію РЕ з проблем муніципальних бюджетів.

У вересні за участю представників АМУ відбулася IV Міжнародна конференція "Роль та місце Асоціацій місцевого самоврядування в демократичному розвитку суспільства" (Боржомі, Грузія). На цій конференції були представлені асоціації 26 країн Центральної та Східної Європи. Відбулися цікаві дискусії з проблем форм та методів діяльності асоціацій різних країн, налагоджені контакти та досягнуто домовленості про можливості майбутньої співпраці з Асоціаціями міст Чехії, Фінляндії, Нідерландів, Грузії, Молдови.

У жовтні 1999 р. у виконавчій дирекції відбулася зустріч з представниками Асоціації міст Нідерландів, на якій обговорювалися питання розробки програми конструктивної співпраці між нашими асоціаціями.

Результатом співпраці АМУ з Програмою РЕ "Сприяння розвитку та консолідації демократичної стабільності" стала розробка пропозицій спільної діяльності в галузі розвитку місцевого самоврядування в Україні. Так, в листопаді 1999 р. відбудеться стажування представників міст-членів АМУ з проблем сучасних систем муніципального управління та комунальних послуг у Європейському інституті державного управління Барселони (Іспанія). До складу групи увійшли міські голови та їх заступники з 17 міст України. Продовженням цієї роботи стануть два наступні семінари з проблем муніципального управління за участю експертів РЕ в містах України в грудні 1999 р.

Асоціація міст України вже не перший рік плідно співпрацює з Агентством Міжнародного Розвитку США (US AID) та його контрактором RTI в рамках програми "Ефективне місцеве самоврядування". З 15 листопада розпочинається новий проект "Зміцнення Регіональних відділень АМУ", яким передбачена фінансова допомога у створенні та розвитку технічної бази Регіональних відділень.

У рамках співпраці з Агентством міжнародного розвитку США сформована група представників міст (17 чоловік) на стажування до США з проблем розвитку комунальних господарств. Поїздка запланована на осінь цього року.

За рекомендаціями АМР США Асоціація міст України була представлена кандидатом до міжнародної програми LOGIN (Програма інформаційного забезпечення та обміну досвідом органів місцевого самоврядування країн Східної Європи та СНГ), перспективи та завдання розвитку якої обговорювалися на міжнародній зустрічі у Будапешті в березні 1999 р. Досвід та потенційні можливості АМУ були високо оцінені

- профільними комітетами, комісіями і фракціями Верховної Ради України;
- народними депутатами України;
- Координаційною Радою з питань місцевого самоврядування при Президенті України;
- Міжвідомчою Комісією з питань місцевого самоврядування при Кабінеті Міністрів України;
- структурними підрозділами Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерствами, Державними комітетами;
- асоціаціями, об'єднаннями органів місцевого самоврядування, а також фондами, громадськими організаціями, партіями, які підтримують розвиток місцевого самоврядування в Україні.

На початку року були організовані зустрічі міських голів з керівниками Мінфіну, Міненерго, МВС, Мінтрансу, МНС, Мінекономіки, Деркомзему, Держбуду.

Для оперативного вирішення нагальних питань місцевого самоврядування виконавча дирекція узагальнила пропозиції міських голів щодо поліпшення життєдіяльності міст та направила до:

1) Верховної Ради - на ім'я Голови Верховної Ради Ткаченко О.М. - лист від 11.02.99 р. № 3-34, в якому визначені основні питання про доцільність формування основ місцевого самоврядування шляхом прийняття в 1999 році 15 основних законів ("Про місцеві податки і збори", "Про місцеві, обласні та районні бюджети", "Про внесення змін і доповнень до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні"", "Про місцевий референдум", "Про органи самоорганізації населення", "Про комунальну власність" та інші).

2) Кабінету Міністрів - на ім'я Прем'єр-міністра України Пустовойтенка В.П. - лист від 11.02.99 р. № 3-35 (69 питань від 24 міст).

3) Національному агентству з питань розвитку та Європейської інтеграції - на ім'я Шпека Р.В. - лист від 5.02.99 р. № 5-47.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

1999 рік позначився в житті Асоціації розширенням міжнародної співпраці, налагодженням нових стосунків.

Продовжується та набуває нових форм співпраця з Радою Європи в рамках Програми "Сприяння розвитку та консолідації демократичної стабільності". Так, у березні в рамках святкування 50-річчя Ради Європи, делегація Асоціації міст України взяла участь у конференції "Європейська Хартія місцевого самоврядування", що відбувалася у місті Паленсія (Іспанія).

За ініціативою АМУ та участю експертів РЄ в Києві в червні 1999 р. відбулася III Міжнародна конференція "Роль та місце Асоціацій місцевого

представниками Кабінету Міністрів та Міністерства фінансів ми говоримо не на рівні декларацій і заяв, а на рівні конкретних законодавчих пропозицій.

У своєму прагненні змінити бюджетну систему в державі АМУ знайшла розуміння та величезну підтримку Комітету Верховної Ради з питань бюджету і особисто голови цього комітету Юлії Тимошенко та її заступника Євгена Жовтяка. Бюджетний комітет за участю експертів АМУ підготував проект Бюджетного кодексу, Бюджетну резолюцію, які реалізують вимоги АМУ через проекти конкретних документів. Це стало можливим і завдяки допомозі міських голів. Дані, надіслані вами до АМУ, стали тим головним аргументом, що дозволив переконати в нашій правоті як членів бюджетного комітету, так і багатьох депутатів у сесійному залі.

За час роботи над проектами названих вище законів у нас сформувалася робоча група, здатна не тільки трансформувати вимоги АМУ в конкретні статті проекту закону, але й змоделювати, як запропоновані статті вплинуть на Державний бюджет в цілому. Рекомендовані в бюджетній резолюції нормативи видатків на виконання основних делегованих повноважень отримані на основі реальних розрахунків. Наші експерти провели величезну роботу щодо аналізу бюджетів міст, районів, областей всієї України за три останні роки. Такого систематизованого матеріалу немає навіть у Міністерстві фінансів! Попри всі труднощі доступу до бюджетних даних (а ви добре знаєте про відкритість бюджетного процесу на окремих рівнях влади), ми зібрали необхідні статистичні дані і можемо на професійному рівні відстоювати позицію територіальних громад, а, значить, — інтереси наших громадян.

Про послідовність і наполегливість у роботі над поліпшенням фінансового забезпечення міських бюджетів красномовно свідчить хронологія наших заходів у 1999 році.

<i>5 лютого</i>	Обговорювалася концепція бюджетного кодексу в Комітеті з питань бюджету ВРУ. В обговоренні взяли участь начальники фінансових управлінь міст-обласних центрів.
<i>9 березня</i>	Відбулося обговорення першої редакції проекту Бюджетного кодексу. В обговоренні взяли участь начальники фінансових управлінь міст-обласних центрів.
<i>29-30 квітня</i>	Проведено семінар для працівників фінансових підрозділів для Східного регіону в Харкові.
<i>18 травня</i>	Відбулася розширена нарада в АМУ за участю заступників міських голів з питань економіки, начальників фінансових підрозділів міськвиконкомів, народних депутатів України. Обговорено питання "Про підтримку Бюджетного кодексу в першому читанні".

- 19 травня ВРУ прийняла у першому читанні Бюджетний кодекс. Учасники розширеної наради в АМУ взяли участь у пленарному засіданні ВРУ.
- 27-28 травня, 3-4 червня Проведено робоче засідання начальників фінансових управлінь у Києві, на якому розглядалося два питання: доопрацювання проекту Бюджетного кодексу та підготовка його до другого читання.
- 29-30 липня На засіданні секції малих та середніх міст у Іллічівську обговорено та прийнято "Стратегію АМУ щодо бюджету 2000 року".
- 2-3 серпня Відбулося засідання секції керівників фінансових підрозділів у Алушті. Обговорено пропозиції АМУ до розгляду бюджетного кодексу у другому читанні
- 8 жовтня Проведена конференція "Регіональна політика в Україні" за участю начальників фінансових управлінь міст. Представлено бачення АМУ щодо побудови міжбюджетних відносин в державі
- 18-19 жовтня На нараді у Львові обговорено проект Закону України "Про Державний бюджет України на 2000 рік". Підготовлено рекомендації АМУ до розділу "Формування місцевих бюджетів".
- Постійна робота* Збір інформації про фінансове забезпечення міст, заборгованість міських бюджетів, фінансовий стан комунальних підприємств. Передача інформації до міст.
- Презентація позиції АМУ на різноманітних семінарах, нарадах з питань формування місцевих бюджетів

Основні пропозиції АМУ до бюджету 2000 року. Експерти АМУ, міські голови та начальники фінансових управлінь окремих міст брали активну участь при доопрацюванні проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2000 рік» в Комітеті з питань бюджету ВР України та підготували його до першого читання. Спільними зусиллями вдалося значно поліпшити проект, поданий Кабінетом Міністрів до Верховної Ради.

Зокрема, в доопрацьованому проекті:

- ♦ збільшена сума коштів, що передаються до місцевих бюджетів
- ♦ зроблено перші кроки щодо розмежування повноважень між рівнями влади, в тому числі між обласним рівнем та рівнем міст та районів

- ♦ розмежовано власні та делеговані повноваження; видатки на виконання власних повноважень місцевого самоврядування здійснюються виключно за рахунок місцевих податків та зборів, плати за землю, коштів від приватизації державного та комунального майна
- ♦ обсяг видатків місцевих бюджетів за основними функціями делегованих повноважень розрахований за узагальненими нормативами бюджетної забезпеченості в розрахунку на душу населення; при розрахунку нормативів бюджетної забезпеченості не враховували надходження від місцевих податків і зборів
- ♦ передбачено кошти на погашення заборгованості по заробітній платі працівникам бюджетних установ (разом з нарахуваннями)
- ♦ запропоновано створити в складі Державного бюджету фонд оплати за енергетичні ресурси для оплати за поточне споживання та погашення заборгованості за тепло — електроенергії, природного газу та водопостачання;
- ♦ вдосконалено механізм надання дотацій, який передбачає щоденне їх виділення в автоматичному режимі для дотаційних регіонів та всередині областей для дотаційних міст та районів
- ♦ заборонена "штучна дотаційність"; не допускається планування дотацій для бюджетів міст та районів при умові, якщо їхню доходну частину можна врегулювати нормативами відрахувань від прибуткового податку з громадян та податку на прибуток

Проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2000 рік» планувався бути розглянутим у першому читанні на засіданні Верховної Ради 4 листопада.

29 жовтня виконавча дирекція звернулася до міських голів з проханням до 4 листопада:

- 1) Роз'яснити якомога більшій кількості депутатів, обраних по мажоритарних округах та за партійними списками, переваги проекту Закону, доопрацьованого Комітетом з питань бюджету.
- 2) Зібрати підписи депутатів Верховної Ради України на підтримку прийняття доопрацьованого проекту в першому читанні в редакції Комітету Верховної Ради з питань бюджету.
- 3) Зібрані підписи народних депутатів передати до Асоціації міст України.

КООРДИНАЦІЯ РОБОТИ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Протягом звітного періоду ми підтримували постійні контакти з органами державної влади. У нас встановилися тісні ділові контакти з: